

KUKLUKSI V OKLAHOMI SE PRIPRAVLJAJO K ODPORU.

VELJO PREPOVEDI GOVERNORJA NAMERAVAJO SKL. CATI DRŽAVNI ZBOR.

Prizadevajo si odstraniti gubernorja.

Oklahoma City, Okla. — Med zakonodajci države Oklahoma je veliko gibanje, da bi se sešli k rednemu zasodanju državnega zbora, da se na ta način soperstavijo odredbam gubernorja Waltona v zadnjih dneh. Med zakonodajci je gotovo število nasprotij sedanjega gubernorja, ki si prizadevajo, da bi ga odstranili s gubernorskega mesta radi njegovega stališča napram klanovcem. Izdan je bil oglas k izrednemu zasodanju državne abornice in zasodanje se bo vršilo, kakor hitro se bo redna članov državne abornice podpisala peticijsko. Zasodanje se bo vršilo pod državnim tajnikom, kot se glasi oglas na vse zakonodajce v Oklahomi.

Na drugi strani pa stoji odločitev na svojem stališču gubernor Walton, ki pravi, da ne bo dopustil svojim nasprotnikom, da bi lahko posredovali in ovirali njegovo odredbo, ker neče, da bi bila v Oklahomi izvršena civilna oblast, da bi napravila mesto kakemu "nevidnemu cesarstvu" kukuksvev. On hoče imeti vidno vlado, ki bo vodila državo, pa ne take zakrknute bande, da bodo svojo oblast gospodarile čez prebivalstvo Oklahome.

Gubernor Walton je ponovil svojo grožnjo, da bo vstaknil v jezo, ki si si prisiljevali obdržati tako izredno zasodanje državnega zbora. "Saj na bodo prišli v abornico," je rekel, "kajti pred vrati senatnega in poslančanskega zbora v kapitolski palači, kjer bodo oborožene straže. Bodo vsaki stoji pri vratih v vsako zborniško dvorano."

Walton tudi vztraja na tem, da državni poslanec in senat ne morejo sodelovati pri izrednem zasodanju, ako jih ne kliče gubernor. Tako stoji v državni konstituciji in tega se hoče Walton držati, tudi če se mora pri izvedenju poslužiti vojaške sile.

Nasprotniki Waltona, ki si valje vsem grožnjam prizadevajo, da bi imeli izredno zasodanje pa vztrajajo kar dalje na tem, da poslanska zbornica lahko zbora, če je večina nje članov podpisala peticijsko za izredno zborovanje, da preiskuje o razmerah v državi v javnosti in privatnem življenju. Pa tudi mnenje prebivalstva, da se zbornica lahko snide, ne da bi v to privolil vrhovni vodja države.

Zakonodajci, nasprotniki Waltona, ki so odkrili na strani kukukskiana, pravijo, da hočejo z izrednim zasodanjem doznati, ali ali gubernor diktator v državi in ali zbornica lahko snide, ne da bi v to privolil vrhovni vodja države. Zakonodajci, nasprotniki Waltona, ki so odkrili na strani kukukskiana, pravijo, da hočejo z izrednim zasodanjem doznati, ali ali gubernor diktator v državi in ali zbornica lahko snide, ne da bi v to privolil vrhovni vodja države.

NOVI REKORD: 266 MILJ NA URO.

Mitchellfield, N. Y. — Poroknik Al Williams, moraki letalce, je dosegel nov rekord v aviatiki. Napravil je štiri poletne po eno uro in letel povprečno razdaljo 247.50 milj na uro na kilometerskem poletu. Pri enournem poletu je preletel 266 milj, so izjavili poročevalci z letalskega polja.

NEW YORK BEEH DNEV. NIKOV.

New York, N. Y. — Stavka tiskarjev se nadaljuje in veliki dnevniki niso izšli v arde, izdali so nekak skupen baletin. Izdajatelj listov v sosednjih mestih New Jersey so izabili priliko in poslali na tisoče listov v New York in jih hitro razprodali. Neki italijanski list je izdal angleško številko, ki se je tudi izplačala.

Stinnes v Moskvi.

Moskva, 19. sept. — Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, je prišel v Moskvo pogajati se za neke koncesije.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Kukuksi v Oklahomi se pripravljajo na protiofenzivo. New York je brez časopisov valed stavke tiskarjev.

Pošar v Berkeleyu je vpepelil tisoč hiš; tri druga kalifornijska mesta so uničena.

Besna vojna s tihotapei v Chicagu se nadaljuje.

Inozemstvo.

Na Špankem se kuha protirevolucija; diktator Primorvera je preproval stavke.

Belgrad se še vedno razburja radi Reke. Francija posreduje v med Jugoslavijo in Bolgarijo.

Potres v južni Italiji in Siciliji. Prva poročila o japonskih grozovitostih v teku katastrofe.

AMERIKA ZAHTEVA ODPRTA VRATA.

Hughes je obvestil Anglijo, Francijo in Španijo, da Zdržena države morajo imeti bazo v Tangieru.

London, 19. sept. — Amerika zahteva odprta vrata na Sredozemsko morje. Državni departament ameriške vlade je večer obvestil Anglijo, Francijo in Španijo, da Zdrž. države morajo imeti oporišče s premogom in oljem za svoje bojne in trgovske ladje v Tangieru na afriški strani Gibraltarja. Obvestilo se tudi glasi, da Zdržene države ne sprejmejo nobene pogodbe glede bodočih kontrole Tangiera, ako ne bo v pogodbi določbe za ameriško bazo.

Na diplomate, ki se zbirajo v Londonu za konferenco o Tangieru, je ta zahteva delovala kakor bomba. Sodiči Davis ni hotel obvestiti prijateljev oziroma tihotapev, čeprav so bili doprimešeni razni dokazi, na podlagi katerih bi morali biti izpuščeni.

V središčih, kjer se klatijo tihotapeke tolpe, gre govorica, da mora pasti še šest letov v mednarodnih bojih, ker so zasnovane smrti.

Tako so najnovejši vesti iz vojne, ki se je vnela med tihotape Torrio in McDonella, katerima obema pa sledi številna policija.

Medtem, ko so se posvetovali mestni in drugi uradniki, da bi preprečili še daljni pokol in zatrti tihotapstvo, pa je zabela v okrožjih, kjer žive tihotapeke tolpe, krozi govorice, da mora pasti še šest ljudi. Med zasnovanimi, ki morajo biti ubiti, so trije moški, ki so ustrelili O'Donnellova tihotapska pristaša Meeghana in Bucherja. Torrijeva banda pa je obratno sklenila ubiti še tri O'Donnellove pristale.

Od O'Donnellovih so bili ubiti dosedaj dne 7. septembra Jerry O'Connor in predvčeršnjim George Meeghan in George Bucher, a od rok istih lopovov sodijo, da je bil tudi umorjen Raymond od O'Donnellove skupine, ki so ga našli dne 5. septembra v krogu za ulici na Stewardovi aviniji in Aleksandrovici cesti.

Sodni raziskovalec Springer je rekel o vsej zadevi takole: "Poljožaj je neverjeten in sli se, da se vse zarote spletajo po podzemskih besnicah. Nedvomno pa imajo svoje prste vmes v prvi vrsti kak "odlični" trgovec in potem šele voditelji tihotapekih tolpaev Torrio in O'Donnell."

Med zaslišanimi sta bila večerja tudi oče in brat umorjenega Johna Bucherja. Povedala sta, da je bil Bucher upravitelj O'Donnellove avtomobilske prevozne družbe. Zaslišanje se bo nadaljevalo dne 10. oktobra.

GLAVNI STAN 7. S. R. JE EDJ V CHICAGU.

Organizacija "Friends of Soviet Russia" je preselila svoj glavni stan iz New Yorka v Chicagu. Novi naslov je: Room 700, 32 So. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Marconi je bil med fašiste. London, 19. sept. — Iz Milana poročajo, da se je Valdemar Marconi, iznajditelj brezžičnega brzojava, pridružil fašistom.

Narodite "Prosveto" vašemu učniku ali prijatelju v stari domovini.

VOJNA S TIHOTAPCI V CHICAGU BESI BOLJINJOLJ.

TIHOTAPSKI TOLPI STA SE ZAROTILI DRUGA PROTI DRUGI.

Policija ter občinski, okrajni, državni in svezni uradniki so se združili, da zatirajo tihotapeke tolpe.

Chicago, Ill. — Župan Dever se je posvetoval z državnimi, sveznimi in okrajnimi uradniki, kako bi Chicagu do kosti "izaukil" in zatrti morilni tihotapeki tolpi, ki se preganjata med seboj valed konkurence in maščevanja. Načelnik policije Collins, kateremu je mnogo na tem, da reši svoje moštvo suma radi zveza s tihotapekimi zarotniki, je odelovil policijskega kapitana Wolfeja a policijske postaje New City, v katerem distriktu so se izvršili trije umori v zadnjih pobjah med tihotapekimi tolpmi.

Pri ispravevanju obdivceev in svedokov po sodnih preiskovalcih radi predstojnočnega umora dveh tihotapev od McDonellove tolpe so se pojavili oboroženi tolpaevji, ki so terorizirali priše.

Bila je prisotna policija, ki pa se ni zganila, da bi preprečila nasilje lopovov med prišami. Nato je državni pravdnik Crowe vzel priše v varstvo policije in vodil ispravevanje pozno v noč. Očividci umora Jerryja O. Connorja so zagotovo zatirali, da so, spoznali med morilci prejšnjega pomožnega šerifa Dana Mc Falla.

Johnny Torrio, slogani vodja lopovske bande tihotapekega sindikata s pivom, je obljubil, da se bo podal zasledovalcem v kratkem. Sodnik Davis ni hotel obvestiti prijateljev oziroma tihotapev, čeprav so bili doprimešeni razni dokazi, na podlagi katerih bi morali biti izpuščeni.

V središčih, kjer se klatijo tihotapeke tolpe, gre govorica, da mora pasti še šest letov v mednarodnih bojih, ker so zasnovane smrti.

Tako so najnovejši vesti iz vojne, ki se je vnela med tihotape Torrio in McDonella, katerima obema pa sledi številna policija.

Medtem, ko so se posvetovali mestni in drugi uradniki, da bi preprečili še daljni pokol in zatrti tihotapstvo, pa je zabela v okrožjih, kjer žive tihotapeke tolpe, krozi govorice, da mora pasti še šest ljudi. Med zasnovanimi, ki morajo biti ubiti, so trije moški, ki so ustrelili O'Donnellova tihotapska pristaša Meeghana in Bucherja. Torrijeva banda pa je obratno sklenila ubiti še tri O'Donnellove pristale.

Od O'Donnellovih so bili ubiti dosedaj dne 7. septembra Jerry O'Connor in predvčeršnjim George Meeghan in George Bucher, a od rok istih lopovov sodijo, da je bil tudi umorjen Raymond od O'Donnellove skupine, ki so ga našli dne 5. septembra v krogu za ulici na Stewardovi aviniji in Aleksandrovici cesti.

Sodni raziskovalec Springer je rekel o vsej zadevi takole: "Poljožaj je neverjeten in sli se, da se vse zarote spletajo po podzemskih besnicah. Nedvomno pa imajo svoje prste vmes v prvi vrsti kak "odlični" trgovec in potem šele voditelji tihotapekih tolpaev Torrio in O'Donnell."

Med zaslišanimi sta bila večerja tudi oče in brat umorjenega Johna Bucherja. Povedala sta, da je bil Bucher upravitelj O'Donnellove avtomobilske prevozne družbe. Zaslišanje se bo nadaljevalo dne 10. oktobra.

GLAVNI STAN 7. S. R. JE EDJ V CHICAGU.

Organizacija "Friends of Soviet Russia" je preselila svoj glavni stan iz New Yorka v Chicagu. Novi naslov je: Room 700, 32 So. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Marconi je bil med fašiste. London, 19. sept. — Iz Milana poročajo, da se je Valdemar Marconi, iznajditelj brezžičnega brzojava, pridružil fašistom.

Narodite "Prosveto" vašemu učniku ali prijatelju v stari domovini.

TOŠRA PRTI LEWISU.

Washington, D. C. — (Féd. Press.)—Marvin Gates Sperry, voditelj organizacije "Private Soldiers and Sailors' legion", je mailovl na Johna L. Lewisa, predsednika rudarske unije, pismo, v katerem zahteva, da mora Lewis prekriti obdolžitve, da je omenjena organizacija "bivših vojakov in pomorščakov" "gueto rdečkajev". Obdolžitev je bila objavljena v štaklihi, v katerih Lewisova klica piše o "moškovski propagandi" v ulnji rudarjev. Sperry pravi v pismu, da bo njegova organizacija tožila, če ne bo izpuščena.

POTRES JE STRESEL ITALIJO.

Va južna Italija in Sicilija se je razbala. — Nova poplava v Jokohami umrtila 5000 oseb.

POROČILA O JAPONSKIH BRUTALNOSTIH.

Rim, 19. sept. — Zemlja se je stresla večerj po vsej južni Italiji in Siciliji. K areci ni bilo dosti materialne škode in nihče ni izgubil življenja. V Siracusu je bilo vatit močan potresni sunek ob polnoči, kjerj. Znanstveniki so menjajo, da ima lokalni potres arecijo na Japonskem. Potresomer je srazumoval močno sunko, ki so se pripetili kakih 4000 milj od Japana.

Malta, 19. sept. — Močan potresni sunek je večerj stresel otok Malto. Prestrašeni ljudje so pobegnili iz hiš na plano in tisoči so se umrtili na prostem v strahu, da se potres povrne.

Jokohama, Japonska, 19. sept. — Strašna ploha, ki se je vsula na Jokohamo zadnje sotoke, je poplavlila tukajšnje barake a begunci. Voda je odnesla barake in šotore in 5000 beguncev se pogreša.

Tokijo, 19. sept. — Japonska križarka "Naka", ki je odrinila 5500 ton vode, je bila uničena v jokohamskem pristanišču za časa potresa in požara.

Honolulu, Havaj, 19. sept. — Begunci, večinoma Američani in Angličji, ki so doseli sem iz potresne cone na Japonskem, so povedali marsikaj, česar japonske oblasti ne puste v javnost. Prišlo so na dan vesti o grozni podivjanosti japonske soldateske in fašistovske mladine. Očividci pripovedujejo, da so podivjani japonski šovinisti izabili katastrofo za barbarsko masakiranje Korejcev. Teklo še bo svet kdaj izvedel, koliko ljudi je bilo umorjenih in njih trupa pometana v ogenj ali v vodo. Neki očividci pravi, da je videl, kako so podivjani Japonci ubili 60 Korejcev pred njegovimi očmi. En sam krik, da so Korejci "podžigalci", je zadostoval, da je besna množica v urah največje panike planila po nesrečnih Korejcih, jih ločila, kot divjačino in zmetala njih trupa v kafo. Drugi so bili tako zdvižani, da so s sekirami sekali mrlice na kose. Policaji so se obnašali kot največji divjaki.

Na stotine tujcev v Jokohami bi se bilo lahko rešilo, toda moštvo japonskih ladij jih ni pustilo na krov; namenoma so suvali inozemce v morje. Poveljnikom ameriških rušilev, ki so prvi dospeli na lice nesreče, so japonske oblasti prepovedale vstop v luke, kjer so bile nabrežne utrdbe, da tako zakrijejo škodo, katere je naredil potres mornariškim postojankam. Poveljniki so pa prezrli prepoved in šli v doselej naznane vode, kjer so rešili smrti na tisoče oseb.

IZGON ZAMORČEV IZ JOHNSTOWNA.

Johnstown, Pa. — Dvatisoč zamorčev se več je odšlo iz Johnstowna, odkar je župan J. Cauffield pred enim tednom naznanil, da morajo vsi črnci, ki ne bivajo najmanj sedem let v mestu, oditi brez odloga. Mesta v Johnstonskih uradnih v Pennsylvaniji se poplavlja v zamorec, odkar je v teku splošno imeljevanje črncev iz južnih držav.

PROTIREVOLTA PRIHAJA NA ŠPANSKEM.

Diktator kliče domov izbrane čete iz Maroka, da zaduši vstaje nezadovoljnih elementov, med katerimi so tudi delavci. Španski Mussolini je prepovedal delavcem stavke in napovedal pogin vseh organizacij in institucij, ki so nevarne njegovemu režimu. Ameriški poslanik se je baje laskavo poklonil Primoriveru.

BELGRAD SE VEDNO PANIČEN.

Ljudstvo sumi, da je Reka že anektirana. — Listi napadajo vlado.

Belgrad, 19. sept. — Kljub zagotovitvi, ki ga je dal večerj italijanski poslanik, da se ni stanje Reke prav nič izpremila valed imenovanja vojaškega gubernorja, je Belgrad še vedno razburjen. Listi so prineli reške vesti pod debelimi naslovi: "Italija je anektirala Reko," "Italija najprej anektira, potem se pa pogaja" itd.

Ljudje se ispravevajo: "Ali je že bila odredjena mobilizacija naše vojske?" Nepokoj je toliko večji, ker vlada ne da nobenega poročila v javnost, naslavno je ministrski svet večerj zboroval dve uri. Časopisi ostro obsojajo vlado radi molka in ji očitajo nedelavnost. Člankarji pravijo, da je položaj zelo kritičen. Mussolini je okupiral Reko, medtem je pa sporočil Jugoslovani, da je pripravljen zmenjati del Reke za sosednja pristanišča. Listi dalje pišejo, da je general Giardino star sovražnik Jugoslovancov.

Iz Sušaka je prišla vest, da je Giardino, ko je dospel na Reko, nagovoril prebivalce: "Vaša ljubezen do Italije in fašizma mi je porok, da mi boste stali krepko ob strani." — Italijanski prebivalec so pa odgovorili: "Mi hočemo aneksijo." Zvečer je bila velika parada fašistov po mestu a kile, da Reka mora biti anektirana.

Pariz, 19. sept. — Francija je prišla posredovati med Bolgarijo in Jugoslavijo radi komitalskih vpadov v arbsko Masedonijo. Francoski poslanik v Sofiji je prejel navodila francoske vlade, naj predlaga, da se komisija, ki je bila na delu v Nišu pred nekaj meseci, zopet snide 1. oktobra in skuša poravnati spor. Jugoslavija vsekakor sprejme posredovanje.

Drugo poročilo se glasi, da so poslanski inozemskih vlad vedeli, kaj prihaja. Primorivera jih je bil obvestil o načrtu revolte nekaj dni pred pučem z namenom, da informirajo svoje vlade o preobrtu brez kakih konfuzij, ko se izvrši. Zabili jim pa, da ne smejo izdati ničesar. Poslaniki so molčali.

Poroča se, da je ameriški poslanik A. P. Moore zadovoljen s novim režimom. Poslanik je baje rekel, da Španija ni imela še 25 let tako močne vlade (!) in on upa, da bo uspešna.

Drugo poročilo se glasi, da so poslanski inozemskih vlad vedeli, kaj prihaja. Primorivera jih je bil obvestil o načrtu revolte nekaj dni pred pučem z namenom, da informirajo svoje vlade o preobrtu brez kakih konfuzij, ko se izvrši. Zabili jim pa, da ne smejo izdati ničesar. Poslaniki so molčali.

Poroča se, da je ameriški poslanik A. P. Moore zadovoljen s novim režimom. Poslanik je baje rekel, da Španija ni imela še 25 let tako močne vlade (!) in on upa, da bo uspešna.

Drugo poročilo se glasi, da so poslanski inozemskih vlad vedeli, kaj prihaja. Primorivera jih je bil obvestil o načrtu revolte nekaj dni pred pučem z namenom, da informirajo svoje vlade o preobrtu brez kakih konfuzij, ko se izvrši. Zabili jim pa, da ne smejo izdati ničesar. Poslaniki so molčali.

Poroča se, da je ameriški poslanik A. P. Moore zadovoljen s novim režimom. Poslanik je baje rekel, da Španija ni imela še 25 let tako močne vlade (!) in on upa, da bo uspešna.

Drugo poročilo se glasi, da so poslanski inozemskih vlad vedeli, kaj prihaja. Primorivera jih je bil obvestil o načrtu revolte nekaj dni pred pučem z namenom, da informirajo svoje vlade o preobrtu brez kakih konfuzij, ko se izvrši. Zabili jim pa, da ne smejo izdati ničesar. Poslaniki so molčali.

Poroča se, da je ameriški poslanik A. P. Moore zadovoljen s novim režimom. Poslanik je baje rekel, da Španija ni imela še 25 let tako močne vlade (!) in on upa, da bo uspešna.

Drugo poročilo se glasi, da so poslanski inozemskih vlad vedeli, kaj prihaja. Primorivera jih je bil obvestil o načrtu revolte nekaj dni pred pučem z namenom, da informirajo svoje vlade o preobrtu brez kakih konfuzij, ko se izvrši. Zabili jim pa, da ne smejo izdati ničesar. Poslaniki so molčali.

Poroča se, da je ameriški poslanik A. P. Moore zadovoljen s novim režimom. Poslanik je baje rekel, da Španija ni imela še 25 let tako močne vlade (!) in on upa, da bo uspešna.

Drugo poročilo se glasi, da so poslanski inozemskih vlad vedeli, kaj prihaja. Primorivera jih je bil obvestil o načrtu revolte nekaj dni pred pučem z namenom, da informirajo svoje vlade o preobrtu brez kakih konfuzij, ko se izvrši. Zabili jim pa, da ne smejo izdati ničesar. Poslaniki so molčali.

Poroča se, da je ameriški poslanik A. P. Moore zadovoljen s novim režimom. Poslanik je baje rekel, da Španija ni imela še 25 let tako močne vlade (!) in on upa, da bo uspešna.

Drugo poročilo se glasi, da so poslanski inozemskih vlad vedeli, kaj prihaja. Primorivera jih je bil obvestil o načrtu revolte nekaj dni pred pučem z namenom, da informirajo svoje vlade o preobrtu brez kakih konfuzij, ko se izvrši. Zabili jim pa, da ne smejo izdati ničesar. Poslaniki so molčali.

Poroča se, da je ameriški poslanik A. P. Moore zadovoljen s novim režimom. Poslanik je baje rekel, da Španija ni imela še 25 let tako močne vlade (!) in on upa, da bo uspešna.

Drugo poročilo se glasi, da so poslanski inozemskih vlad vedeli, kaj prihaja. Primorivera jih je bil obvestil o načrtu revolte nekaj dni pred pučem z namenom, da informirajo svoje vlade o preobrtu brez kakih konfuzij, ko se izvrši. Zabili jim pa, da ne smejo izdati ničesar. Poslaniki so molčali.

Poroča se, da je ameriški poslanik A. P. Moore zadovoljen s novim režimom. Poslanik je baje rekel, da Španija ni imela še 25 let tako močne vlade (!) in on upa, da bo uspešna.

Drugo poročilo se glasi, da so poslanski inozemskih vlad vedeli, kaj prihaja. Primorivera jih je bil obvestil o načrtu revolte nekaj dni pred pučem z namenom, da informirajo svoje vlade o preobrtu brez kakih konfuzij, ko se izvrši. Zabili jim pa, da ne smejo izdati ničesar. Poslaniki so molčali.

Poroča se, da je ameriški poslanik A. P. Moore zadovoljen s novim režimom. Poslanik je baje rekel, da Španija ni imela še 25 let tako močne vlade (!) in on upa, da bo uspešna.

Drugo poročilo se glasi, da so poslanski inozemskih vlad vedeli, kaj prihaja. Primorivera jih je bil obvestil o načrtu revolte nekaj dni pred pučem z namenom, da informirajo svoje vlade o preobrtu brez kakih konfuzij, ko se izvrši. Zabili jim pa, da ne smejo izdati ničesar. Poslaniki so molčali.

Poroča se, da je ameriški poslanik A. P. Moore zadovoljen s novim režimom. Poslanik je baje rekel, da Španija ni imela še 25 let tako močne vlade (!) in on upa, da bo uspešna.

Drugo poročilo se glasi, da so poslanski inozemskih vlad vedeli, kaj prihaja. Primorivera jih je bil obvestil o načrtu revolte nekaj dni pred pučem z namenom, da informirajo svoje vlade o preobrtu brez kakih konfuzij, ko se izvrši. Zabili jim pa, da ne smejo izdati ničesar. Poslaniki so molčali.

Poroča se, da je ameriški poslanik A. P. Moore zadovoljen s novim režimom. Poslanik je baje rekel, da Španija ni imela še 25 let tako močne vlade (!) in on upa, da bo uspešna.

Drugo poročilo se glasi, da so poslanski inozemskih vlad vedeli, kaj prihaja. Primorivera jih je bil obvestil o načrtu revolte nekaj dni pred pučem z namenom, da informirajo svoje vlade o preobrtu brez kakih konfuzij, ko se izvrši. Zabili jim pa, da ne smejo izdati ničesar. Poslaniki so molčali.

Poroča se, da je ameriški poslanik A. P. Moore zadovoljen s novim režimom. Poslanik je baje rekel, da Španija ni imela še 25 let tako močne vlade (!) in on upa, da bo uspešna.

Drugo poročilo se glasi, da so poslanski inozemskih vlad vedeli, kaj prihaja. Primorivera jih je bil obvestil o načrtu revolte nekaj dni pred pučem z namenom, da informirajo svoje vlade o preobrtu brez kakih konfuzij, ko se izvrši. Zabili jim pa, da ne smejo izdati ničesar. Poslaniki so molčali.

Poroča se, da je ameriški poslanik A. P. Moore zadovoljen s novim režimom. Poslanik je baje rekel, da Španija ni imela še 25 let tako močne vlade (!) in on upa, da bo uspešna.

Drugo poročilo se glasi, da so poslanski inozemskih vlad vedeli, kaj prihaja. Primorivera jih je bil obvestil o načrtu revolte nekaj dni pred pučem z namenom, da informirajo svoje vlade o preobrtu brez kakih konfuzij, ko se izvrši. Zabili jim pa, da ne smejo izdati ničesar. Poslaniki so molčali.

Poroča se, da je ameriški poslanik A. P. Moore zadovoljen s novim režimom. Poslanik je baje rekel, da Španija ni imela še 25 let tako močne vlade (!) in on upa, da bo uspešna.

Drugo poročilo se glasi, da so poslanski inozemskih vlad vedeli, kaj prihaja. Primorivera jih je bil obvestil o načrtu revolte nekaj dni pred pučem z namenom, da informirajo svoje vlade o preobrtu brez kakih konfuzij, ko se izvrši. Zabili jim pa, da ne smejo izdati ničesar. Poslaniki so molčali.

Grčija izvršuje pogoje.

Voditelji Lige narodov se svizajo v Zenevi.

Atene, 19. sept. — Grčija je prišla izvrševati pogoje, katere ji je naložil poslanski svet glede zadostjenja, ki ga mora dati Italiji radi janinskih umorov. Minister za notranje stvari Marromiehalis je večerj posetil poslaništva Italije, Anglije in Francije in izrekel obžalovanje. Ceremonijalni pozdrav italijanski zastavi a streli iz topov se izvrši še ta teden.

Zeneva, 19. sept. — Italijanski delegat Sandrara je večerj odgovoril Brantingu, zastopniku Švedske v svetu Lige narodov, da Italija ne bo razprav

PROSVETA

GLASILLO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Cene oglasov po dogovoru. Računati na 20 besed.

Naročnina: Zedinjena država (vsevo) \$5.00 na leto, \$1.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$4.50 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.25 na tri mesece, in za izposojnino \$2.00.

Nadomestilo za posrednika: \$1.00 na leto.

"PROSVETA"
2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.
Advertising rates on application.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$4.50, and foreign countries \$6.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v obljubo: pr. (Avgust, 31-23) poleg vsakega imena na našlovo pomeni, da vam je s tem dnem poteklo naročilo. Posrednik je pravilno, da se vam ne ustavi list.

PREVEČ PROZORNA ČASNIKARSKA RACA.

Papir je potrpežljiv in prenese vsako neresnico, čeprav je tako debela, da jo ljudje spoznajo, še preden jo prečitajo do konca. Taka debela časnikarska raca je zagledala luč sveta v nekem čikaškem dnevniku, ki je preračunjen za ljudi, katerim so prenehali močniti že skoraj polna dva stoletja in vzamejo vse za čisto in golo resnico, kar jim natvenijo drugi ljudje.

Vest pripoveduje, da sta ameriška senatorja William H. King iz države Utah in Edwin F. Ladd iz države Severna Dakota odpotovala v Rusijo, da se na svoje oči prepričata, kako je v Rusiji. Do tukaj je vest še poštena, naprej pa pričinja kaša, najlabeja časnikarska kaša, ki ima namen zamazati ljudstvu oči.

Vest pripoveduje, da je sovjetska vlada mobilizirala petnajst tisoč pristnih in zaupnih boljševikov, ki potujejo po vsej deželi preoblečeni v kmete in delavce, da odgovarjajo na vprašanja ameriških senatorjev tako, da se vzameta za priznanje Rusije, ko se vrnejo v Združene države. Naloga teh boljševiških figurantov je dalje, da zabranijo, da ameriška senatorja ne dobta stika z navadnim ruskim ljudstvom.

Kaj pokazuje ta vest? Prvič, da je dotični, ki jo je odposlal velik tepec, ker je mislil, da s tako vestjo nafarba ves svet. Drugič hoče prikazati, da sta ameriška senatorja tako veliko naivna, da se dasta slepi s takimi figuranti. V resnici bi morala biti ameriška senatorja slepa in gluha, ako bi ne vidila in spoznala, kako se okoli nju gnete vedno enih in tistih petnajst tisoč boljševiških figurantov, ki jih hočejo prav domače imeti za norca. Petnajst tisoč ljudi se ne da predstavljati iz enega mesta v drugega, iz ene tovarne v drugo, iz enega rudnika v drugega tako hitro in neopaženo, kot je poročevalec te vesti prebiral tipke na pisalnem stroju.

Vest pa ni le lažnjiva, ampak je tudi hudobna in zasleduje gotove namene.

Gotovi kapitalistični krogi in ruski plemenitaki, ki so odirali ruško ljudstvo, bi radi za vsako ceno preprečili priznanje sovjetske vlade, ker s priznanjem ruske vlade splavajo val njih upi na vpostavljenje starega ruskega vladnega režima v Rusiji po vodi. Najraje bi seveda vse predstavnike sedanje ruske vlade pobesili, ali pa na drug način spravili na oni boljši svet, na katerem ne morejo več škoditi staremu carskemu sistemu. To pa ne gre, ker je sedanja ruska vlada močnejša, kot vsi privrženci carskega režima in njih podporniki. Zato skušajo s lažmi preprečiti priznanje Rusije.

Senator King in Ladd sta se na svoje oči prepričala, kako je v Rusiji. Najela sta svoje lastne tolmače in potujeta tje, kamor ju je volja potovati. Pripadniki carskega sistema se boje, da njuno poročilo o razmerah v sovjetski Rusiji povzroči, da jo Združene države priznajo in z njo obnove trgovske stike. Ako se to zgodi, bodo sledile kmalu druge evropske države, kajti med državami bo nastala tekma, katera dobi več trgovine z Rusijo in več koncesij od nje. S priznanjem Rusije bo pot vsem odprta v Rusijo in potniki, bodisi trgovci ali iz radovednosti, se bodo kmalu prepirali, koliko laži so poslali privrženci carizma iz svojih tovarn za laži v Parizu, Italiji, Švici in na Poljskem z edinim namenom v svet, da se zopet polaste vlade v Rusiji in vpognejo ruske kmete in delavce v staro sužnost, ki je cvetela po carskim režimom. Da se to ne zgodi, hočejo že naprej diskreditirati poročila senatorjev Kinga in Ladda. Reči ne morejo, da senatorja poročata neresnico, ker bi s takim ravnanjem škodovali sebi. In tako so si izmislili novo zvijačno laž, katera se da povedati z besedami: "Sovjetska vlada je najela petnajst tisoč zaupnih boljševikov, da vlečejo ameriška senatorja Ladda in Kinga."

Slabo je s stvarjo carskih podreptnikov in privržencev, ako se poslušajo takih zvijačnih laži, katere lahko vsak normalen človek spozna na prvi pogled za laži.

Izmisljene povesti o prodaji ruskih bliserov in dijamantov in grozodejstvih čke več ne vlečejo, ker so bile že prevečkrat obnovljene. In tako je bilo treba izmisliti novo zvijačno laž, da se doseže namen. Nič ne da, ako tudi je laž tako prozorna, da ja lahko vsakdo spozna za laž. Glavno je da služi namenu, za drugo ne vprašajo caristi in njih prijatelji.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosveta.

Forest City, Pa. — Ker vidim, da je uredništvo še precej potrpežljivo z dopisovalci, se hočem tudi jaz nekoliko oglasiti v "Prosveti". K temu me prosi tukajšnji rojak, ki se je letos trikrat oglašil v tem listu in vsakokrat sem bil jasni glavni vzrok njegovim nerazumom.

Dopisovalec pravi, da že vedno verjamem v to, da se dela v organizaciji spoznamo in ne za razdor. Čitatelji bodo pa spoznali, da je hotel pri organizaciji diskreditirati in ker sem bil jasni proti temu, razumem njegovo jezo. Tudi trdi, da je najprej naredil za socializem v tej nasebini, kar pa jaz ne verjamem, ker znamo mi je, da je bivši član tukajšnjega kluba št. 10 odvračal od plečavanja posebnih prispevkov, rekoč: Kluba ni več! — Mislim, da se bodo vsi sočluge vpisali pri J. S. Z. kot člani kakor je bil sam, ampak klub je ostal valje njegovim prerokim besedam.

Priznam, da je kot tajnik društva št. 124 S. N. P. J. sklical izredno sejo dne 17. avgusta lani k razpravi, kako bi pomagali potrebnim članom med stavko. Po seji mi je naznanil, da so sklenili vvesti tretjino denarja, ki je bil namenjen za Slovenski dom, vendar naj jaz kot tajnik kluba skličem sejo, da se denar razdeli. Izjavil sem, da separatno klubove seje ni treba, osebno nimam nič proti temu, ako je društvo št. 27 S. N. P. Z. enakega mišljenja.

Šel je k tajniku omenjenega društva, kjer je rekel, da je našlo društvo sklenilo vvesti eno tretjino fonda za Slovenski dom, oni pa naj napravijo kakor hočejo. Mi vzamemo, pa je. Nato je šel na banko, da bi prodal "Liberty" bonde, a tam je isedel, da mora imeti dovoljenje od vseh treh društev.

Ker so mi člani S. N. P. Z. v obraz povedali, da se samo socialisti sanjajo za ta fond, sem odgovoril, da bo članstvo prisadetih organizacij odločalo o tem in ne par socialistov.

Na izredni seji vseh treh društev dne 20. avgusta sem videl, da je udeležba izredno majhna. Ker članstvo ni bilo obveščeno, predlagal sem, da bi obvestili vsakega člana in posebej sklical sejo. Tudi sem ugovarjal sklepu izredne seje društva št. 124 S. N. P. J., da se fond razdeli, ker je bila seja sklicana samo v namen, da se pomaga potrebnim bratom, ni imela moči sklepati o fondu za Slovenski dom. Uvažujoč, da je udeležba majhna, je bil moj predlog sprejet.

Na drugi izredni seji skupnih društev je bilo sklenjeno, da fonda ne razdelimo ter ponovno otvorimo agitacijo za Slovenski dom. Za predlog je bilo 36 glasov in proti 0. Glasovanja se niso udeležili trije. Predlagano in sprejeto je bilo, da volimo nov odbor in da predsednika ter po dva odbornika od vsakega društva. Nikdar ne nisem šilil v noben odbor in tudi v tega ne, a izvoljen sem bil za predsednika, kar pa je rojaka, ki je kandidiral z menoj, očitno potrdilo, da ni maral sprejeti nobenega odborniškega mesta, ko je bil predlagan. Pozneje, ko je tozadevni odbor iz svoje srede izvolil še tajnika in blagajnika ter pogval brata, naj prepíše bančno vlogo na novega tajnika, se je soperstavil rekoč: Sprejel nisem odborniškega mesta, ampak blagajništvo se nisem odpovedal. Privatno pa je rekel: "Rajše zatolim ves tisti denar, pozneje pa plačam iz svojega lepa, kot bi temu odboru kaj izročil. In res smo imeli pri društvu št. 124 precej debate z njim, katero je on zaključil s neprijaznim "vabilom", zapustil sejo ter izročil tujo lastnino v prave roke.

Ker smatram, da je agitacija za Slovenski dom lokalnega pomena, sem kot začasni predsednik odbora za Slovenski dom in ne predsednik Narodnega doma, kot me on naziva v "Prosveti", dajem svoja poročila vedno na sejah društev, katera zastopam. Tam naj rojak vpraša o delovanju tega odbora, ker v "Prosveti" mu ne bom odgovarjal.

Dalje piše, da je bil prisiljen odpotiti od tajništva pri društvu št. 124 S. N. P. J., akoprav ga je večina članov hotela imeti za tajnika. Res je to, da je on na redni seji svojega društva dne 17. septembra zahteval, da se mora zapisnik izredne seje od dne 17. avgusta podreti (na kak način, nam je uganka), ako ne, on odstopi.

Ker smatram, da je agitacija za Slovenski dom lokalnega pomena, sem kot začasni predsednik odbora za Slovenski dom in ne predsednik Narodnega doma, kot me on naziva v "Prosveti", dajem svoja poročila vedno na sejah društev, katera zastopam. Tam naj rojak vpraša o delovanju tega odbora, ker v "Prosveti" mu ne bom odgovarjal.

Dalje piše, da je bil prisiljen odpotiti od tajništva pri društvu št. 124 S. N. P. J., akoprav ga je večina članov hotela imeti za tajnika. Res je to, da je on na redni seji svojega društva dne 17. septembra zahteval, da se mora zapisnik izredne seje od dne 17. avgusta podreti (na kak način, nam je uganka), ako ne, on odstopi.

Očita mi, da sem jaz stavljal predlog, da se tisti zaglednik sprejme, kar ni res. Odgovoril sem mu, da jaz nisem bil na dotični seji, torej tudi nisem mogel postaviti predloga v tem smislu, kar nisem vedel, kaj se je na tisti seji razpravljalo.

Proti zapisniku nimam nič. Ugovarjal sem samo enemu sklepu dotične seje, ker je bil sprejet nepravilno. Nato je njega več članov prošlo, naj odneha, a bilo je zaman, drljal se je tega: Naj gre zapisnik ali jaz, in šel je tajnik.

Izkušnje pa so pokazale sledeče: Da se lahko dobijo spoštni osebe za tajništvo, da ni nikakršnega prepira na sejah, katerim bi bil kateri uradnikov vzrok in da društvo ne raspada, kot je dopisovalec napovedal, da bo.

V zadnjem dopisu piše rojak, da sem skvaril ime SNPJ. na vstopnicah k predstavni kinematografskih slik. Ne, ako ni hujše nesreče, bo SNPJ. še prebolela izgubo, kaj tiste slike so itak prvi gledal 90 % le udeleženci druge narodnosti in ne Slovenci. Ker se šteje naprednim možem, bi ga vprašal, ali je že prepisal svoje ime na volilnem imeniku na "Brownale", kar niso se bojim, da ga imajo še smerom zapisnika za "Independent". To je sicer lepo ime, a s delavca, ki je odvisen od dela svojih rok in močganov, neodvisnosti v tem smislu ni.

Rojak tudi piše, da smo socialisti pri svojih veselicah premajhni ter je za nas vse dobro. Ne vem, kako pride do tega, vendar mu svetujem, da pusti vse druge politične stranke in pristopi v klub ter tudi ostane v njem. Vidi se naj se v volilni imenik kot socialist in drži naj se na čela, da v vsaki demokratični organizaciji odloča večina, pa ne posameznik. Spomni naj se, da sočluge niso pri klubu radi te ali one osebe, ampak da agitirajo za idejo kolektivnega lastništva, ker s tem se odpravi mesna sušnost.

S tem bo pomagal, da bodo naše priredbe v bodoče večje in močnejše. — Mironim Stanin.

Bishop, Pa. — Nimam namena kritizirati brez potrebe, ali stvarno kritiziranje, mislim, da je tu na mestu. Bilo se priobčeno ter resolucije v "Prosveti" dne 28. avgusta. Vsakega člana je dolžnost, da resolucije pasno preliče, in tako je tudi dolžnost društvenega uradnika, da preliče na seji resolucije, da potem članstvo lahko o njih razpravi. Dosti članov je, ki ne znajo štiti, ali ako jim poveš, za kaj se gre, bodo gotovo zadovoljni in razpravljali o stvari, ki je bodo poznali. Ko bodo spoznali, da je njim v korist, bodo tudi glasovali; kako pa naj glasujejo tedaj, če ne vedo, zakaj se gre in tudi niso nič ališali o resolucijah.

Ako hočemo, da bo Slovenska narodna podpora jednota napredovala, nam treba stvarnega razpravljanja o resolucijah kakor tudi o inicijativnih predlogih. Uradniki društva pa bi morali na seji predlagati vse take resolucije in inicijativne predloge. Posebej je treba paziti na obvestila od glavnega odbora.

Ne mislim s temi vsticami štiti katerega člana društva št. 203, o dobro je, da so vsi malo uposorjeni društveni uradniki na njih dolžnost. Z bratskim pozdravom! — Mike Kocovar.

SLIKE IZ NASELBIN.

S pota. — Zadržal napisani dopis in Ohija, kjer sem se mudil več časa, sem spisal v naglici in marsikaj prezrl ter morda omenil komu kaj nepovoljnega. Ni sem storil tega iz slabega namena, pač pa vsakemu svojo, kar je in ostaja moje načelo. Vsak, naj bo karkoli, je vreden tega, kar je.

Ko to opisujem, sem v Minnesoti ob meji Michigana med gozdari, vesel, da sem preč od mestnega hrupa, katerega je bilo toliko po opisanih krajih v Ohiji, posebno pa na clevelandski konvenciji. Po raznih opravkih sem se pomudil v okolici Dulutha, Minn., obiskal tam Indijance v Cloquetu, Minn., ter Newpening, kjer je zadnje leta tudi nekaj Slovencev v bližini Dulutha. Newpening (iz indijanske besede latvišče ali "na deželi") je prijazni in lep kraj z svetlim in bolnikom na pljučah ali jetni ljudji. Tam je mnogo mladine kot odraslih ljudi. Ze po več let so tam; nekateri odravajo, drugi pa se preselijo tja, kjer ni trpljenja ne boleznii — v smrti mir.

Zadnje čase, zlasti po svetovni vojni jih je dosti prišlo sem, mnogi, ki so si po zadnjih rudnikih

nabrali krali boleznii, odravajo tu svoje nadeže. Zatekli so se sem v sleer lep kraj v naravi s čistim ozračjem, zatekli so se gori na visvišni prostor nad jezerom Superior, kjer jim zavod nudi dobro zdravniško oskrbo. Ali mnogi so prišli prepovedno in šli bodo od tu v krajstvo smrti, ne pa odpravljani domov.

Po opravku okoli Dulutha sem se podal v gozdove Michigana. Vstavl sem se nekaj časa v Wakefieldu, Mich., rudarskem mestecu, poleg malega prijaznega jezera z mnogimi godnami "kempami" v bližini. Ob mestu pa so vednoma odprti rudniki, kjer se nudi delavcem boren, komaj za vsakdanje potrebščine zadosten zaslužek. Bessemer, Ironwood v Michigana in Marly v Wisconsinu so mesta, kjer delajo vsaki dan, a s primeroma slabo plačo.

Nedaleč od tu je več kmetovalcev okoli Willarda, Wis., in Jump Riverja. Tam ima imenitno urejeno kmetijo obsežnani rojak William Brumhamith. — Po gosdarstvih "kempah" in sadnje čase se tudi po kmetijskih naselbinah okoli Marquette, Mich., vidi do 2000 Slovencev s razdalji nad 100 milj. Tam se je dobro dela ali vsaj boljše zaslužki kot v rudnikih v Newberryju in Marquetteu. Tu so tovarne za lesni alkohol. V velikih destilacijskih kotlih, ki se podobni navadnim kotlom za žganje, samo da so za tiščekati večji, kuhajo se lesni alkoholi. To je strupena tekočina, ki pa jo markizke zadnje čase vlivajo strastni žganjapivci. Spirit iz dreves je sicer dober za resne kemikalije, za kurjivo in stroje, toda Slovkemu želodcu je strup.

Omenil sem, da drvarji ali izdelovalci kniov pridno žagajo terbeje drevesa. Orjaki padajo okoli in daleč naokoli se čuje samolik odmevanje valod padanja.

V jesenski dobi, ko mnogo dežuje, da ni mogoče delati, je mnogo prisiljenih delavcev. Več let se oblikujajo rojake po rudarskih kempah in vseh sem napredka, da vidim po pripravih kolah naših rojakov po več slovenskih časopisov. Le redki so bili včasih, ki so pripadali k oddaljenim društvom ali sedaj pa imajo gosdarji med seboj na svoja društva kot tudi krasno dvorano v Lemestonu, Mich. Ko sem bil tam v bližini, so imeli skupno veselico, a valod opravkov nisem bil navzoč, da bi bil rad uraven, kot sem red v veseli društvu.

V Lemestonu, Mich., kjer imajo dvorano ali Narodni dom, je naokoli tudi precej novih kmetovalcev, ki poleg obdelovanja svojih farm tudi gosdujejo ob šasu, ko ni dela doma. Kaj radi se zbiraajo v dvorani ob veselih in balostnih časih, ob veseliceh, svatbah, kristijah in tako tudi ob česu pogrebom in smrti.

Po gozdovih sem imel vsakoja-ka oblake. V ljubljani godni naravi me je posebno zanimalo srečavanje s divjačino. Če sem se tako tiho šel po gozdu, zašutila me je plaha srna, ki je kot skrbna mati vodila svojih par mladitov po gozdu. Nesaupno je prišla gledati proti meni, kot bi me hotela vprašati: Kaj to delaš? Ob strani se je malomarno pasel rogati srnjak in mladice kot bi se ne zmenile zame, so se pasle dalje, češ, saj nas varuje mati, ki res skrbno pazi na svoja otroka. — In dalje grem po gozdu, kar zagrmim pred malo tolpa divjih kokoši. Opira se proti meni. Zopet vidim mladitje in stara dva. Starica koraca tja proti nekemu hodu in se ukvarja s malimi, petelin pa šopiri svoje perutnice in na dolgem rdečastem vratu nosi svoje rojinate glavo. — Tam dalje me je nekaj izmenadilo s svojim zamolkim "čučču". Grem dalje, posluham glas, kakor bi dete jokalo; potem pa opazim velikega ježa na drevesu, spodaj pod njim pa drugega, s katerim se prerača. Ko sem nekoga gosdarja vprašal, kaj pomeni tak kreg, mi pove, da je jež prišel snubit ješvko, pa da imata med seboj ljubavne pomenke.

Mnogokrat v večernem mraku je čuti take pomenke. Ko smo nekoga večera mirno spali in se prebudili krik domačih kokoši, sem zalil kile: "Pojd v pučo". Dihur je prišel v goste na naše piške in ustrelila sta ga, ko je davil malice. Smrdljivca dihurja so zjutraj zakopali.

Pri neki družini je udomačena arna gospodarila po hiši kot poradni otrok.

Nekoga dne sem samudil gozdnjak in moral bi bil kmalu čakati v prostem gozdu do drugega dne, kjer mi nikakor ni ugajala velikanška družba komarjev. S svojo teško potno torbo je nbe-rem proti oddaljeni okrajni cesti. Tam ustavim priki avtomobil in

odpelje me v dvajset milj oddaljeno mesto. Ko se tako vozimo med gozdovi, prikoraka kot kaka prevzeta "frajlica" preko čiste divja kokoši, menda menaj, da ji svito na more ničesar. Prila je pod kolo in ko se ozrem nazaj, se je krkotaje borila s smrtjo.

Ko to opisujem, naj se omenim, da je letos v Michigana in Minnesoti toliko zajcev in divjih kokoši, da jih mnogo povodijo avtomobili. Divje živali so namreč precej krotke in ne boje se.

Ko to opisujem, so še tisto jesenski dnevi in večkrat sem po gozdovih, kjer divjačina pozira ni več tako živahna. V letnem času se čuje po Michigana petpdrati prepelice in vsakejake drugptice, ali sedaj proti jeseni so se že preselile.

Tako sem malo opisal iz življenja v gozdovih, kasneje pa kaj več od drugod. — Matija Pogorelec.

Francoska okupacija Nemčije.

III.

Dusseldorf. — (Louis Lochner za Fed. Press. — Svoboda govora in tiška je v okupiranih krajih Nemčije nekaka bajka, ki se sicer lepo ališ, a je ravnotako nesanična kot lepoglasna pravljica. V tem oziru je prav tako, kakor je bila govorna svoboda govora in tiška med vojno v Ameriki ali pa je zdaj v okraja Loganu v Zapadni Virginiji.

Francosi izdajajo uradni list v nemškem jeziku s "imenom" "Nachrichtendienst" (poročevalna služba). List urejuje in izdaja uradni francoski tiskovni atšee v Dusseldorfu. Prijatelj mi je dal tucat števk tega lista. V vsakem listu je bil cel seznam časopisov, katerim je okupacijska oblast prepovedala izhajanje od enega do osem tednov, ali pa za zmerom.

Smemo je, kakaj vse prepoveduje izhajanje listov v okupacijski coni. Nek tak list so francoske oblasti prepovedale še danes izdajati, ker je prinesel panta nekoga uradnega vnega reda, ki ga je izdala nemška vlada. V listu, kjer je imel biti objavljen vojni red, so oblasti onemoglo poboliti in tako je bila cela stran prazna, potem pa list ni izhajal več. Vojni red je bil namreč določen tudi za Poruhrje, to pa se je Francozom za malo delo, kajti oni hočejo sami, dolati, kdaj bo vojni kak vlak po delini Bura. Od takrat v znak, da to znajo tudi sami storiti prišajo francoske oblasti v "Nachrichtendienstu" od časa do časa objavljen vojni red, kakor ga določajo oni.

Komunisti, ki tvorijo opozicijo proti nemški vladi, ako pripravljajo kako protivladno demonstracijo, so sprejeti še nekako s priznanjem. Toda gorje jim, če si upajo nataktni rdeči znak s sovjetsko zvezdo. Te oblasti smatrajo za protifrancosko propagando, kajti uradni Franciji je komunizem kakor vedno tra v peti in v Rusijo si še ni so na stem. Komunisti tudi ne smejo ničesar reči proti Franciji ali imperializmu ali francov.

V nadomestilo za prepovedane stotine nemških časopisov je prevladstvo v Poruhrju poplavljen s propagandnimi letaki v nemškem jeziku, katere izdajajo Francosi. V letskih blatiijo berlinske vlado in delajo pokušne, kako bi pridobili porursko prevladstvo za idejo neodvisne vmesne države med Francijo in Nemčijo. "Uspehe" Francozov na Reni in Ruri ališko naravnost s kritičnimi barvami in slavospeve pojejo sedanji francoski upravi. Polejaj v okupiranih krajih ališko kot ugoden, dočim v svojih letskih pripovedujejo o razmerah v Nemčiji, da so naravnost kastične in vsak dan napovedujejo vpropastanje in kaos Nemčije.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Power Point, Ohio. — Zveni senator La Follette iz Wisconsin je bil izvoljen v senat s 300.000 glasovi večine. On spada k republikanski, takovani progresivni republikanski stranki, ki je del naprednejših elementov od stare republikanske stranke. Bil je izvoljen na republikanski volilni listi. — Pozdravi!

Ali želiš znati pravilno pisanje čitast angličščine? Naroči si "Slovensko-angličsko slovarico", katere je izdala in ima na prodaj Zvezna matina S. N. P. J.

NOVA KNJIGA! NOVA KNJIGA!

"Pater Malaventura" in **"V kabaretu"**

Spisal Zvonko A. Novak. Ilustracije narisal Stanko Žela.

Izdala in založila Književna matica S.N.P.J.

Povest iz življenja ameriških frančiškanov. To je prva slovenska knjiga v Ameriki, ki ima izvirne slike. Fina trda vezba. Stane \$1.50 + poštnino vred. Rojaki, sezite po tej knjigi, ne bo vam žal!

Naročbe sprejema

Književna Matica S. N. P. J.
2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Izpolnite, izrežite in pošljite na gornji naslov sledeči

NAROČILNI-LISTEK.

Književna matica S. N. P. J.,
Chicago, Ill.

Tukaj pošljim \$1.50 za knjige "Pater Malaventura" in "V kabaretu", katere mi pošljite takoj poštino prosto.

Ime

Naslov

(Opomba: S tem listkom je treba tudi poslati denar.)

Ob petdesetletnici pisalnega stroja.

(Dalje.)

Zgodba pisalnega stroja v Evropi in v tujini upoh je skoro popoln obnovitev njegove zgodovine v Zdrženih državah. V vsakem slučaju naletimo na iste težave in borbe kakor v tej deželi. Uvodna borba v Ameriki je bila zadosti huda in težka, ali v starem svetu pa je bilo še mnogo več ovir, ki jih je bilo treba premagati pisalnemu stroju. In je moral ta stroj voditi boj proti še veliko samopasnejšim navadam in še mnogo bolj ukoreninjenemu konzervativizmu starejše civilizacije.

Pisalni stroj si je jel delati pot po Evropi, ko so nekatere ameriške tiskarne prišle na evropski trg s njim. Tvrška Remington je napravila svoje izdelke na angleški trg ter odprala svoje urade v Londonu. Pisarna tiskarne Wyckoff, Seamans & Benedict je bila odprta v londonskem mestu l. 1886, in okoli l. 1890. je prišel pisalni stroj zavzemati važno mesto v angleškem trgovskem svetu. Stroj je bil uspešno uveden po deželah na evropski celine skoro v istem času. Pisarne so bile odprte v Parizu l. 1884, v Belgiji l. 1888, v Italiji l. 1889, na Holandskem l. 1890, na Danskem l. 1893, a na Grškem pa l. 1896. Nemški trg se je odprl l. 1893, a na Ruskem pa, kjer je bilo treba posebnega stroja za ruske pismenke, l. 1885. V prvih letih so se v Evropi posluževali pisalnega stroja mnogobrojni slavni mošje. Tudi mnoge kronane glave so bile med temi. Ko je bil Lloyd George pred mnogimi leti še neznan odvetnik v Walesu, je imel Remingtonov stroj II. modela.

Graf Tolstoj je bil zagovornik kar najpriprostejšega in najprimitivnejšega življenja. Vsi moderni stroji se mu bili nekaj zoprnega in stranskega. Ali pisalni stroj je delal pri njem izjemo. Na gornji sliki ga vidimo, kako na rekuje svoji hčeri, ki piše njegove besede, na pisalni stroj. Ni pa se nam čuditi, če vidimo, da so se ravno največji svetovni mošje kaj radi posluževali pisalnega stroja posredno ali neposredno. Saj so lahko takoj uvideli, da jim pisalni stroj ne prihrani čisto časa, nago tudi dosti duševnega napora.

Ali razvitek pisalnega stroja se skoro v vseh inozemskih deželah docela razlikuje od onega v Ameriki. Da se je pisalni stroj tako silno razširil v inozemstvu, se je predvsem zahvaliti šolam, v katerih se vadijo učenci v pisanju na pisalni stroj. V Ameriki so bile tovarne in trgovske šole, čeprav neobhodno potrebne druge, separati ali popolnoma ločeni zavodi. To je priplovalo dejstvu, da je klica naših modernih trgovskih šol tifača v "colleges" pred dobo pisalnega stroja. Na Angleškem tudi najdemo še pred prihodom pisalnega stroja par šol, kjer se poučevali učence v moderni fonetični stenografiji. Po drugih inozemskih deželah pa ni bilo niti šole danesnje moderne trgovske šole.

Če je bilo v prvih dneh pisalnega stroja in trgovine težko dobiti tu v Ameriki ljudi, ki bi znali pisati na stroj, je bilo to nekaj skoro nemogočega v drugih deželah. In kmalu so prišli ljudje do uverjenja, da se da od pomoči tej težkosti le s ustanovitvijo šol za stenografijo in pisanje na stroj. Te šole naj pa ustanavljajo tovarne za pisalne stroje same. To je bil začetek znamenitega Remingtonovega sistema trgovskih

šol, ki so danes že po vsem svetu. Med prvimi petindvajsetimi leti svoje zgodovine je bil pisalni stroj omejen le na pisanje navadnih trgovskih pism. Ali polagoma se je misliti ljudje, kako bi se dalo s pisalnim strojem pisati tudi razne račune in ta misel je rodila računalni pisalni stroj. Na glas so med temi stroji Elliot-Fisher, nadalje Remington in Underwood.

Govoril sem že o tem, da se je pisalni stroj razširil po celim svetu. In ta trditve ni samo igranje s besedami, nego je v resnici zelo pomembno dejstvo. Ni ga predmeta na svetu, ki bi bil tako popoln kakor pisalni stroj. Kjer koli živi civiliziran človek, je v povsod naleteti na pisalni stroj. Vsi le količjak civilizirani narodi se ga poslužujejo. Pred nekaj leti je zbral neki jezikoslovec prevode besed "Vračevati se" v "dom" v podaljškem življenju" v vseh jezikih sveta. Vsi so bili pisani s pisalnim strojem. V teh prevodih je zastopanih štirinosemdeset jezikov. In to je smiselni dokaz za način, kako je pisalni stroj, izdelan v našem kraju Illinois, opravil vse svet.

Največja izmed vseh stvar, ki si jih je pridobil pisalni stroj v trgovini in jeziku, pa je preobrazba v našem celim socialnem redu.

To znamenitost pisalnega stroja vse premalo cenimo in razumemo le dandanes. Toda je pisalni stroj opustil svet, peresna snovnost, je še samoočisti velikankega pomena. Vsi se prav dobro zavedamo tega dejstva. In to, da je pisalni stroj odprl vrata šolski v trgovsko življenje, je do kraja vsem dobro znano dejstvo. Ali le malo jih je, ki se zavedajo velike važnosti tega neopredelnega fakta, kolikor se ta tiče človeške družbe. Konec prihodnosti.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Metlika. Dosedanje vreme je za vinogradništvo precej zadovoljivo. Obeta se nam lepa in bogata trgatava. Kapljica bo boljše kakor lani.

Dvakrat pogorel je šupnik Lovin v Planini pri Raketu, namreč pred sodništvom v Logatcu in v Ljubljani. Pisati mora občutno donarje kazen, ker je obdolžil po krivem tri planinske učitelje, da kvarijo otroke, to pa zato, ker so jih vabili, naj se udeležijo prazne obletnice osvoboditve izpod italijanske jarma, kateri je bil gospodu Lovinu menda tako po godu, da ga še sedaj ne more pozabiti. Rihničanov bo gotovo sram, da imajo takega rojaka. Nam se taki pogoreci prav nič ne smilijo.

Katoliški shod je v Ljubljano privlekel mnogo obiskovalcev, kar nam dokazuje, da klerikalizem še ni mrtel, da pa razpolaga za enako duševno manj vrednim materialom.

Kobilice so uničile poljake pri dolini. Iz Hrčopolja v Gorskem Kotaru na Hrvaškem poročajo, da so se tam pojavile v velikanskem številu kobilice, ki so poplavlile par kilometrov daleč vse polje. V kratkem trenutku so bila vse polja popolnoma opustošena. K grozi so se istočasno s kobilicami pojavile velike jate galabov, ki so požrli ogromne količine kobilic. Kljub temu pa je bilo 37 orlov poljske zemlje tako opustošene, da ni ostala niti bilka.

Okrugla strela. V blejskem kotu, to je nad Blédom na Gorenjskem, je opazoval 25. avg. neki profesor, ki ima tam svojo villo in se tudi sicer zanima za vremenske prikasni, posebno vrste strel. Bliski niso bili razcepjeni, kakor navadno, ampak so imeli obliko kroga. Ta je drsela silno urno od oblaka k zemlji; predno je prišla do zemlje, se je pa razletela s pokom, kakor iz kanona. Takih strel je bilo pet tekom 14 minut. Da ima blisk res lahko obliko kroga, se da dognati s fotografiranjem. Te vrste strele so opazovali že večkrat tudi drugod.

Meteor ali izpodnebni je padel pred nekaj dnevi v okolici Dacuvare v Slavoniji na zemljo. Bil je zelo svetel s dolgim svetlim repom; zap je proti koncu padanja izgubil, ostala pa je karela s plamenit obdano krogla, v velikosti polnega meseca. Sivordeče barve. (Meteorji so kmeti razbitih zvezd, ki se klatijo med večimi nebesnimi telesi, če pa pridejo v bližino katerega izmed večjih teles, jih pa to pritegne nase.)

V znamenju časa. Listi poročajo, da sta se v Novem Sadu sprla dva po 6 in 8 let stara fantiča, zavoljo razlik v političnem prepričanju. Konec spora je bil, da je mlajši starejšemu pripravil s nožem trebuh; nesrečni deček je kmalu na to umrl. — Politika pač res ni za otroke, ampak za zrele ljudi.

Mala kronika. — Žile si je prefral mizaraki mojster S. na Pobrežju pri Mariboru in sicer valed rodninskih preprič. Prepeljali so ga s rečnim vozom v bolnico. Upanje je, da okrevi. — Kolena krajevo zadnji čas tatovi s posebnim vno. Tako je bilo samo en dan ukraden troje koles. Nobena tatn niso našli. — Utonil je v Bohinjskem jezeru ljubljanski trgovec Jos. Sterle. Kopali so

NAHVALILO IN ZAHVALA.

S tužnim sreem naznanjam sodnikom, znanec in prijatelj po širni Ameriki, da nam je kruta smrt vzela iz naše srede našo drago mater oziroma soprogo

FANY BLAZIČ.

Preminula je po kratki a zelo mučni bolezni v starosti 35 let. Bila je rojena v Blagovici na Kranjskem. Tukaj zapušta mene žalujoča soproga in tri nedoročene otroke, ter tri sestre v Nemčiji. Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so jo obiskali za časa njene bolezni, ter nam izkazali svoje sočutje. Posebno lepa hvala vsem, ki so darovali krasne vence in vsem, ki so jo spremlili k zadnjem počitku na pokopališču. Tebi draga žena in mati pa bodi lahka ameriška zemlja, počivaj mirno. Spomin na Te nam bode ostal v naših sredi do naših zadnjih dni. Kalujoči ostali: Lonia Blazič, soproga, Louis Jr. Rosie in Fany, otroci. Butte, Montana.

je v bližini Pirčeve vile, pa ga je menadoma prijel srčni krd, da je bil takoj mrtev in Srb, ki je skočil za njim, je potegnil s veliko težavo iz jezera samo mrtvo truplo. — Zlata poroka brata in sestre. Dne 24. junija l. 1873 sta se poročila iz Kallikove hiše na Slavini brat in sestra, ki sta sedaj oba praznovala zlato poroko. Pač redek jubilej. — Slepac je umoril slepca. 70 letni slepi brat Mihajlo Božo je obljubil svojemu mlajšemu tovarišu Andreju Pančolu, da mu bo zapustil svojo hišo. Žena Pančola pa je bila sejo

voljna, ker ni Božo umrl in je pregovorila mamo, da je ubila Božo. S petnajsetimi udarci s kiro je izvršil slepec to grozno dejanje, kakor je ukazal svojemu sinčku, da ga je odpeljal na policijo. Njega in njegovo leno so nato zaprli.

Radilo njegova akcija v inozemstvu ni uspela. Londonski delavnik ga sploh ne marajo sprejemati. Doma pa se v njegovi stranki krha. V Ameriki deluje proti njemu poslanec Kezman, ki ga je tja poslal sam Radić, da bi propagiral njegove misli.

FRISLJEVANJE V ZEDINJENIH DRŽAVAH V FISKALNEM LETU 1922-23.

po delih sveta.	
Priselilo se je v celim letu.	
in Evropske	307,920
in Azije	18,760
in Afrike	840
in Avstralije, Tasmnije, Nove Zelandije.	711
in Pacifičnih otokov.	40
in Britanske Sverne Amerike.	117,011
in Centralne Amerike.	1,276
in Južne Amerike.	4,787
in Mehike.	62,760
in Zaprane Indijskih otokov.	13,101
in drugih delih.	15
skupaj	522,919
moških	307,523
ženah	215,396
	6,181

in Jugoslavije se je doselilo vsa leta:	mai	juni
in Evropske	21,556	13,277
in Azije	1,251	762
in Afrike	95	15
in Avstralije, Tasmnije, Nove Zelandije.	63	50
in Pacifičnih otokov.	3	4
in Britanske Sverne Amerike.	16,912	19,157
in Centralne Amerike.	190	222
in Južne Amerike.	8,285	9,248
in Mehike.	534	534
in Zaprane Indijskih otokov.	1,952	1,897
in drugih delih.	1	
skupaj	52,909	44,166
moških	32,590	27,631
ženah	19,319	16,535
in Jugoslavije	29	19

Največje število imeljencev so imeli:	
Velika Britanija	61,499
in sicer Anglija	21,542
Irka	15,740
Škotska	23,019
Wales	1,182
Nemčija	49,977
Italija	40,974
Poljska	26,536
Švedska	17,918
Rusija	17,607
Čehoslovaka	15,840

Najmanjše število imeljencev so imeli:	
Belgija	292
Poljska	450
"Ostala Evropa"	841
Spanija	

PRISILJENIŠKO GIBANJE ZEDINJENIH DRŽAV.

meseca julija leta 1922.	
Skupna letna kvota vseh delal imela.	357,000
skupna mesečna kvota vseh delal.	29,750
vseh priseljencev je bilo pripučenih.	27,000
1. avgusta je ostala odprta kvota vseh delal, ki so se oddali vsi ne-veljeni študaji, v katerih se je dovolil vstop na račun letalnega krota.	296,000
Letna kvota Jugoslavije imela.	6,426
mesečna kvota Jugoslavije.	536
pripučenih je bilo v juliju.	588
1. avgusta odprta kvota Jugoslavije.	6,022

Največje kvote imajo sledeče države:	na leto	mesečno
Velika Britanija in Irka.	17,342	14,468
Nemčija	67,897	5,658
Italija	42,057	3,511
Poljska	26,977	2,248
Rusija	24,405	2,034
Švedska	20,042	1,670
Čehoslovaka	14,351	1,196
Najmanjše kvote imajo sledeče države:		
Egipt	19	4
Palastina	57	13
Reka	71	14
Islandija	75	15
Nova Zelandija in Pacifični otoki.	80	16
"Ostala Evropa"	85	17
Luksemburg	92	19
"Ostala Azija"	104	21

izdalo se svoje mesečne kvote v Juliju:	
Albanija	58
Belgija	313
Finca	784
Reka	14
Velika Britanija in Irka.	15,468
Grčka	618
Holandija	721
Portugal	493
Rusija	4,881
Spanija	182
Avica	750
"Ostala Evropa"	17
Palastina	12
Sirija	177
Turcija	531
"Ostala Azija"	19
Afrika	21
Egipt	4
Atlantski otoki	24
Nova Zelandija in Pacifični otoki.	16

Najmanjše kvote imajo sledeče države:	mesečna kvota	pripučenih
Armenija (ruska)	40	22
Avstrija	1,468	1,093
Belgija	61	59
Čehoslovaka	2,571	1,738
Gdanska	60	85
Danska	1,154	515
Estonska	279	61
Francija	1,146	465
Nemčija	15,531	7,889
Madžarska	1,149	690
Islandija	14	4
Italija	8,111	6,932
Latvija	306	173
Litvinska	528	467
Luksemburg	13	19
Norveška	2,440	2,396
Poljska	4,198	4,029
Romunska	1,494	1,388
Švedska	4,085	3,910
Jugoslavija	1,235	588

VABILO NA JAVNI SHOD

kateremu priredi
SOCIALISTIČNI KLUB ST. 12. J. S. Z.

v nedeljo dne 23. septembra t. l. ob dveh popoldnih v dvorani društva Bratstvo, št. 6. S. N. P. J. na Bypass, Pa.

Na tem shodu bodo izvirni govorniki. Prvi govornik bo se drug William Adams iz Pittsburgha, Pa., in potem bo govorila sodruginja mrs. Lillith Wilson iz Readinga, Pa., in drugi Govorniki bodo za interese social. gibanja in v korist delavstva v obč. Vsi tedn uljudno vabimo vse sodruge soc. klubov zapadne Pensilvanije in druge rojake in rojakinje, delavstvo sploh, da se polnoštevilno udeležijo tega shoda. Vabljeni so vsi.

Med dvema stoloma.

JOSIP JURČIČ.

(Dalje.)

"Jutri ima tisti tvoj interesantni sorodnik priti domov!" vpraša hipoma po vsem drugem pogovoru gospodična, bistro pogleda svojo družico ter tako nepazno istegne nogo po travi, da je mali nje čevljiček skoro prekoketno ispod sive proste ali okane obleke pogledal na beli dan.

"Jutri večer," pritrji Tončka ne pogledavši od svojega življenja.

Potem Lujiza navede pogovor na druge stvari, na čisto navadne in dolgočasne, in skokoma od tega predmeta prehaja na oni. Naposled izpusti delo in roki v krilo in reče:

"Tončka, jaz te časih vičem, časih tičem, ti pa mene vedno kličeš 'vi'. To ni prav. Ti ne veš, kako te imam jaz rada. Bodiva prijateljici. Ti imaš dobro srce in jaz ti vse zaupam, vse. Reci mi odale 'ti'. Močeš li?"

Solza veselja zabliže pri teh besedah v oči mlade knetičke deklice; ona istegne roki, nagne se k Lujizi in jo objame ter poljubi tako strahno, kakor dosedaj še nikdar nikogar ni.

Koga pač bi bila? Mati ji je umrla, ko je bila ona osem let stara; sester in bratov ni imela; oče je bil sicer dober, ali bolj praktičen mož, in nič manj nego nekočuten, ali poljubov vajen.

Tako je ta tujka bila prvo bitje, katero je smela z vsem ognjem svojega ljubimca polnega srca objeti in strahno poljubiti; in kaj to znati, o tem vede praviti ona arca, ki se morala izobiti v sebi nakopičenega čutja ali skrivati ali zatirati pred seboj in pred drugimi. Misliti se torej more, kako hvalna je bila Tončka prijateljici svoji za ta dokaz ljubezni.

In Lujizi sta tikalo se o mladostnih rečeh; kaj je po zimi počela, ali je že začela štati knjigo, katero ji je prinesla, kakš ji je ugajala. Potem je bil zopet premolk.

"Torej jutri, misliš, pride tvoj sorodnik. Kako mu je ime?" vpraša zopet gospodična Lujiza.

"Nikolaj, ali doma smo mu rekali Nikelj. Slišala sem, da ga je prvi tati imenoval njegov stric, ki je bil duhovnik."

"Nikelj. Ali se ti to ime lepo sdi?"

"Lepo. Ali vam ... ali tebi ne?"

"Meni? Zakaj?"

"Zato, ker se meni sdi najlepše ime, res."

"Ti ga ljubiš," reče Lujiza naglo.

Tončka se pretrese, kakor bi jo bila električna iskra prešinila, ter neha govoriti, da na prestrašeno pogleda svojo prijateljico. Njene velike

oči so vprašujoče bile uprte v obraz gospodične: kdo si ti, kako je pod Bogom moglo, da veš, kar nobeden in nobeden človek na kma, kar nikomur ni povedala, celo sebi sami tajila. Prav svojemu srcu ni verjela, ki je reklo, da ga v sebi npi še dolgo, dolgo. In tu pride ta prijateljica in ji v lice poya tako skrivnost!

Lujiza je menda takoj videla, kaj pomenja prestrašeni obraz in vprašujoča oko, zato reče: "Ni si posebnega ne misli. Kadar boš ljudi oznala, moga boš to bolj skrivati, kar čutiš; a sedaj tega ne znaš še. Glej, jaz sem ti oni dan še precej tajaš, ko si imela sliki v roki, na obrazu poznala, da imaš tega Nikolaja nekoliko v srcu. Videla sem, da si zardela pri pogledu one slike in ko sem te potem slišala govoriti, nisi dvomila več."

Tončka ne odgovori ničesar, samo svoje lice pripogne globoko na švanje.

"Ti se sramuješ, kaj ne?" reče ona in ji dobrikuje se ovije bele polne roko okoli vratu ter gledajoč ji še nise od zdalej v oči nadaljuje:

"Ni treba se sramovati svojega srca, Tončka moja; čemu vendar? Ljubiti, oh, to je pa najlepše in najlažje v življenju, in kdor ne more, ta človek ni, vsaj dober človek ne, kakaj bi se sramovala; slišiš ti?"

"Ni tako, kakor misliš ti," reče deklica.

"No, kako pa je, kaj?"

Tončka ni mogla nobene besede dalje izpregovoriti, da bi bil odgovor, a vadičila je glavo in šareče čelo polbila za trenutek prijateljici na ramo.

Potem sta molče delali dalje. Bodil vrok šenaka radovednost, bodil resnično prijateljsko zanimanje, Lujiza je kmalu zopet vprašala:

"Ali te je še poljubil?"

"Enkrat," dahne Tončka napol tiho.

"Samo enkrat? No, to je še malo. A kdaj je to bilo?"

"Tadaj, ko se je bil od mene počel, pred dvema letoma."

"Pred dvema letoma? Oj, to je dolgo. — A potem ti je vendar redno pisal? Vsaj vsak teden?"

Začudeno pogleda Tončka. "Vsak teden? Oh, ni bilo tako," odkima z glavico.

"Torej vsaj vsak mesec?"

"Sprva večkrat, a letos — samo za god."

"Samo! A potem ga sramuje mi v delo vzeti, kadar pride. Ti gdi šestice ti! Čakaj, sedaj, kadar pride in te zopet vidi, moramo pomoči."

"Ne, ne molči!" naglo in prosto reče deklica.

"Ni se ne boj! To se mora znati tako začet, da nobeden ničesar ne opazi, on pa še najmanj," reče Lujiza.

(Dalje prihodnjič.)